

Crònica de l'Intensiu Digital

Núria Ferran (professora de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la UB)

El passat 20 d'octubre va tenir lloc a la Facultat la sisena edició de la jornada «[Intensiu digital: Intercanvi d'Experiències en Col·leccions Digitals](#)», organitzada pel Centre de Recerca en Informació, Comunicació i Cultura (CRICC), el Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC), la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals (FIMA-UB), i el Departament de Biblioteconomia, Documentació i Comunicació Audiovisual de la UB. L'edició d'enguany tenia per repte reflexionar a partir del context de pandèmia en què ens trobem i l'escenari que ens deixa per pensar sobre els tipus de projectes que s'han fet fins ara, en clau d'impacte i de necessitats.

La jornada en aquesta edició va ser híbrida, d'una banda presencialment a la FIMA amb 150 inscrits, professionals d'arxius, biblioteques, museus i d'altres institucions, organitzacions i empreses que custodien o treballen amb fons i col·leccions digitals. I d'altra banda, l'acte es va retransmetre sincrònicament online pel canal de Youtube de la facultat, amb més de 150 persones usuàries úniques en total. [La gravació es pot consultar íntegrament de forma permanent.](#)

L'inici de la jornada va ser amb la sessió inaugural impartida per la Nicole McNelly, consultora d'impacte a l'Europeana Foundation. L'experta va fer l'èmfasi en la importància de posicionar les persones en els centre de procés de disseny o redisseny de projectes i iniciatives per tal de conèixer les necessitats reals de les persones usuàries a qui van destinats. I va definir l'impacte com el canvi o canvis que es provoquen damunt la societat com a resultat de les activitats que fem. Un impacte que pot ser avaluat quantitativament o no, però que cal analitzar-lo des de diferents àmbits com l'econòmic, en l'organització, en els aspectes socials, d'innovació i de context. Va presentar el manual [Europeana Impact Playbook](#) que va recomanar per ajudar a aconseguir treballar de forma encertada amb les necessitats i aconseguir impacte. També va comentar que el manual s'ha traduït ja al gal·lès i polonès i va encoratjar a la traducció al català i/o castellà.

Durant la jornada es van presentar i es va parlar al voltant d'una selecció d'experiències amb fons i col·leccions digitals, algunes recents, d'altres ja consolidades o fins i tot tancades, on no només es va plantejar el què fan, sinó perquè ho fan, què volen resoldre, quins efectes produeixen, en quins àmbits (econòmic, científic, social, educatiu...), qui són els principals beneficiaris, i sobretot: què passaria si no ho féssim? Van començar el bloc d'experiències, diferents iniciatives que se centren en l'explotació de les dades per aconseguir impacte social en les comunitats, com són Escovid19data, l'Explorador Social i la Base de dades de les víctimes i persones represaliades durant la guerra civil i el franquisme. Posteriorment també es van presentar experiències de l'àmbit acadèmic com repositori consolidat DDD de la UAB i el repositori de matemàtiques actualment en desús, CIRAX. Finalment la darrera experiència del dia va ser "Sintoniza con la Memoria" un projecte molt treballat d'utilització d'arxius audiovisuals i molt popular al seu país d'origen, Xile. [Totes les presentacions de les experiències es poden consultar en línia](#) per tenir tots els detalls del que es va explicar.

L'Intensiu Digital 21 també va oferir una taula rodona on el tema principal van ser les estratègies de transformació en els àmbits cultural i educatiu. En el pla educatiu, va comentar Héctor Gardó, cap de projectes a la Fundació Bofill, la transformació digital, ben feta, genera oportunitats, i mal feta, en canvi, és generadora de desigualtats. Un altre dels ponents, Quim Rubio, responsable de projectes a la Fundació Carulla, va esbossar les característiques que han de permetre identificar la capacitat transformadora d'un projecte, partint del [decàleg publicat per Mutare - Fundació Carulla](#). Va destacar-ne algunes: la importància d'identificar el repte social al que s'ha de respondre; la generació d'aliances i la co-creació, afegint un especial esment a la necessària dimensió educativa de tot projecte transformador. Carles Vicente, director de Memòria, Història i Patrimoni de l'Institut de Cultura de Barcelona, va posar com a exemples els projectes Patrimonia'm o el programa de Creadors en residència, impulsats pel mateix Institut, i Héctor Gardó va afegir com a element clau la voluntat de desafiar l'ordre establert, de desenvolupar projectes que no perpetuïn allò que ja existeix.

Finalment tots tres van coincidir al llarg del debat amb una idea fonamental: la centralitat de les persones. El que hi ha al darrera dels projectes transformadors són les persones que els lideren, impulsen, o faciliten. I el repte està en com passar de crear projectes adreçats a uns col·lectius en concret, a fer-ho implicant aquests mateixos col·lectius. Dissenyar amb les persones, a prop de les necessitats, replantejant-se i qüestionant-se a un mateix.

Com és tradició l'Intensiu Digital es va cloure amb una reflexió elaborada i exposada per Lluís Anglada, director de l'Àrea de Ciència Oberta del Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC). La reflexió es va iniciar amb una relació de temes clau sobre què valorem a l'hora d'establir una col·lecció digital, fins recentment, la tecnologia de suport, la tria dels documents i l'etiquetatge amb metadades. Amb tot actualment aquesta valoració cada vegada més se centra en captar l'atenció, la descoberta de l'entorn de la persona usuària i la sostenibilitat (tant econòmica com de risc). Es va parlar que ja són palpables les transformacions de la progressiva i inevitable digitalització i de la desgraciadament incremental pressió per fer més amb menys recursos. Lluís Anglada, un dels membres organitzadors de l'Intensiu Digital, va tancar la seva reflexió plantejant una sèrie de qüestions relacionades amb l'impacte en els projectes digitals: la qualitat com a valor no absolut (is it good enough?); la importància de l'accés obert, la transparència i el dret a la informació; i finament, sobre la necessitat d'obrir o explorar nous camins per posar accessible la informació. Aquests temes crítics i aquestes tendències són els motius que justifiquen la necessitat d'organitzar una jornada Intensiu Digital anualment per pensar i enraonar conjuntament, i sempre que sigui possible, presencialment.

Fotografies:

<https://pbs.twimg.com/media/FCICRFmXoAIMjZL?format=jpg&name=small>

By: Isaura Solé

Moment de socialització:

<https://pbs.twimg.com/media/FCIkRGoWUAlhKip?format=jpg&name=small>

By: Nubilum

Fil de twitter amb el hashtag #ID21